DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS

DE

CORTICE PERUVIANO.

QUAM

ANNUENTE DEO TER. OPT. MAX.

Ex Auctoritate MAGNIFICI RECTORIS,

JOANNIS JACOBI SCHULTENS,

S. S. TH. DOCT. EJUSDEMQUE FACULT. UT ET LL. OO. IN ACAD. LUGD. BAT. PROF. ORDINAR. COLL. THEOL. PRÆP. ET ILLUST. ORD. HOLLAND. AC WESTFR. REGENTIS. MSS. LEGATI WARNERIANI INTERPREITS.

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI *Consensu*,

& *Nobilissimae* FACULTATIS MEDICÆ *Decreto*,

PRO GRADU DOCTORATUS,

Summisque in MEDICINA Honoribus, & Privilegiis ritè ac legitimè consequendis,

Eruditorum examini submittit

Ad diem I. *Decembris* MDCCLX. *H. L. Q. S.*

JOANNES FRIDERICUS MAUTT,

PETROBURGO-RUSSUS.

LUGDUNI BATAVORUM,

Apud THEODORUM HAAK, 1760.

SERENISSIMO

PRINCIPI

AC

DOMINO DOMINO

PETRO

MAGNO PRINCIPI

TOTIUS REGNI RUSSIÆ

HÆREDITARIO

NORWEGIÆ

DUCI

SLESWICI, HOLSATIÆ, STORMARIÆ ET DITHMARSIÆ

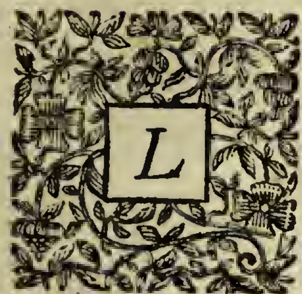
COMITI

OLDENBURGI ET DELMENHORSTI, ETC.

PRINCIPI AC DOMINO MEO
LONGE CLEMENTISSIMO.

SERENISSIME PRINCEPS

DOMINE CLEMENTISSIME

*L*evidenses hasce pagellas CELSISSIMO NOMINI TUO audax consecrare conor, non quidem mori Academico inter Musarum cul-

tores vulgari morem gerere, ſed Pietas, ſed mens humillima ſubmiſſione TIBI *obſtricta me eo incitare animumque addere potuerunt.*

Pronam benignitatem SERENISSIME PRINCEPS *ſummamque Clementiam in* TUÆ *non tantum regionis incolas, ſed & alio ſub cœlo degentes venerabundi, admirabundique ſuſpiciunt, quæ ſpem mihi quoque fecerunt, ut diluerent, ſi conatibus temeritatis quid ineſt.*

Eo faciliori quoque negotio hanc gratiam me obtenturum eſſe ſperare audeo, quum notum, quam prona ſit DOMINE CLEMENTISSIME, *qui litterarum, artiumque liberalium ſtudiis incumbunt,* TUA *propenſio. Quam prædicant, quæ Kieloni floret Academiæ Doctores, quam læta celebratura erit poſteritas.*

Permittas itaque, ut hoc qualecunque ſtudii Medici

ſpeci-

ſpecimen humillimæ ſubmiſſionis meæ publicum teſtimonium TANTO *quidem* PRINCIPE *non ſatis dignum, ex interiori tamen pectore pronatum ſub potentiſſimi Patronatus* TUI *tutela deponam.*

Quod reliquum erit, ſupplices plicatasque ad ſidera tollam palmas ardentiſſima pro TUA DOMINE CLEMENTISSIME *ſalute fundens vota, Velit* TE DIVINUM NUMEN *quam diutiſſime ſervare ſalvum atque ſoſpitem una cum* SERENISSIMA CONJUGE, SERENISSIMAQUE MASCULA PROLE *Patriarum virtutum hærede, in ſummum* AUGUSTISSIMAE MAGNAE IMPERATRICIS *atque* AUTOCRATRICIS *gaudium atque oblectamentum.*

Annuat cunctis TUIS *conſiliis, quæ eo unice tendunt, ut ſalus publica, civiumque* TUORUM *commodum atque felicitas promoveatur, ut exoptatiſſimos*

inde

inde ſortiantur ſucceſſus. Lætus diu nobis interſis, ſeruſque in coelum redeas.

Sic devotiſſima mente vovet
atque precatur.

SERENISSIME PRINCEPS
DOMINE CLEMENTISSIME

SERENISSIMI NOMINIS TUI

humillimus atque devotiſſimus
JOHANNES FRIDERICUS MAUTT.

DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS DE CORTICE PERUVIANO.

§. I.

Inter alia, quæ peregrina loca nobis transmittunt vegetabilia, ad illud præcipue attendi meretur, quod fedula tali fub clymate degens hominum cohors, ad illos imprimis morbos, quibus frequentiffime vexari folet, profligandos, miris pofteris fuis laudibus extollit & in fuos tantum ufus convertere ftudet. Hoc relatum legimus de Cortice, qui fub nomine Chinæ Chinæ ad nos defertur, quem Indi Gannaperide vocarunt, de cujus præftanti contra febrem virtute & illi qui vel a limine falutavit Apollinis templum, fatis fuperque notum eft. Anno 1649. celebrata hujus remedii virtus primum fuum fplendorem & in alias regiones emittere cœpit, dum Hifpanus Præfectus Loxæ urbis in Americæ meridionalis regni peruviani provincia Quido, Uxori Proregis Comitis del Chinchon pertinaci tertiana febre ægram hoc corticis pulvere priftinam falutem reftituit. Tanto hujus remedii amore capta, eximiam fibi comparavit quantitatem & primum eundem ægrotis diftribuit, quare & pulverem Comitiffæ vocare folebant. Dein hoc negotio pertæfa eundem patribus focietatis Jefu commifit. Interim Jefuitæ Limenfes per Procuratorem Generalem, qui dicto anno iter inftituit, hujus pulveris copiam Cardinali de Lugo miferunt, qui primum quoque eundem in

Pharmacopolio Collegii Jesuitarum Romæ ægrotis largiebatur; hinc aliud iterum acquisivit nomen pulveris Jesuitici, pulveris Cardinalis de Lugo. Ad Hispanorum tandem ora notitia ejusdem pulveris pervenisse dicitur anno 1650. quum Prorex Hispaniam iterum petiit, Medicus ipsius magnam quoque hujus pulveris copiam huc attulit, atque avaritia forsan nimis cupidus carissimo pretio vendidit. (*a*)

§. II.

Accidit & novo huic remedio inevitabile fatum, quum ejusdem virtutes alii singularibus celebrabant laudibus alii e contrario illud ad orcum usque rursus damnare conabantur. Nec aliter fieri potuit; siquidem tanta hujus corticis copia quotannis colligebatur, (*b*) quantæ hæc regio largiundæ impar erat, eam proinde demum avaritia hominum ex aliis arboribus supplere studuit; inde periit medicinæ promittentis fides, periit observationum auctoritas. Hujus quoque remedii famæ obstitit insigne, quo vendebatur pretium, (*c*) ut quidam forsan Medicorum quum non illico lætum de una & altera dosi effectum mirari potuissent, de illo desperare, atque ægrotorum rebus consulentes, inefficacem medicinam diffamare ausi sint. Imo eo usque excanduit in hoc remedium quorundam Londinensium Medicorum ira, ut, ejusdem usum quam citius supprimere cogitarent, ne scilicet succincta febres obtruncandi methodo ægrotantium crumenas emulgendi occasio tolleretur. (*d*) In Italia tandem obstrepuere, uti refert Tortus, omnes Medici Frassono, quem Præceptorem venerabatur, ut idem remedium ex Pharmocopoliis exulare debuisset (*e*). Sic jam fere de divino hocce cortice actum fuisse videretur, quum osorum numerum ubivis defensorum præponderasse legimus, ni ab Equite Talbor sive Talboth anglo anno 1679. per eundem hunc corticem, quem sub nomine febrifugi anglici jactitabat, debita atque repetitis dosibus felices institutæ fuerint curæ, ut inde omnium exterarum gentium admirationem sibi conciliasset. (*f*) Celeri itaque gressu fama hujus remedii anglici febrifugi sparsa non tantum in infimæ hominum conditionis circumferebatur ore, sed & ad Principum Regumque aulas pertransiit, ut ideo quoque LUDOVI-

(*a*) Confer. Mém. de l'Acad. Roy. des Sç. anno 1736. pag. 234. & Mortoni tractatus de febribus.
(*b*) Mém. de l'Acad. Roy. des Sç. l. c. p. 234.
(*c*) Neumann. prælect. chem.
(*d*) Morton l. c. p. 47. Gen. edit. anno 1727.
(*e*) Therap. Spec. Libr. I. Cap. I. pag. 3.
(*f*) Geoffroy Mat. Med. Tom. II. pag. 183.

VICUS XIV. prosperrimo hujus remedii eventu permotus fuerit largissimam auctori rependere mercedem. (*a*) Detecta interim hujus remedii LUDOVICO notitia justaque ejusdem adhibendi ratione, ingentem hujus corticis copiam undique afferri, atque ut non tantum intra sua mœnia maneret, publice civibus & in xenodochiis militum curæ medentium distribui jussit. Sic tandem per tot discrimina rerum bona hujus remedii causa triumphat, ut dum illis temporibus famam illius miris calumniis insectabantur, (*b*) nostris diebus summis laudibus extollant, quum cœco impetu diabolici quid aut venenati inesse arbitraretur vulgus, (*c*) hodie quodcunque cœlestuis habet divinam prædicamus, adoramus benignissimi Creatoris sapientiam.

§. III.

Verum resuscitatum tunc temporis per Talbor anglum corticis chinæ remedium, infidæ barbarorum hominum curæ naviumque per Indias vagantium Ministris committi deberet, ut sera demum dies externa hujus corticis facies, fragrans odor, sapor amaricans & perpetua in curandis ægris felicitas cognitum reddiderint. Incitavit tandem hujus arboris fama, bonum commune civium, curiosorum industriam, ut ad dicta loca itinera fecerint, sicque illarum arborum affinitates in classes ordinare, discrimina definire studuerint. Hoc iter suscepit Ill. de la Condamine atque illius anceps montis Cajanumæ ab urbe Loxa spatio duarum horarum remotæ cacumen ascendit quo famosarum ob corticem in Europa arborum luxuriæ sedes, ibique exactam arboris cum suo flore & fructu descriptionem exaravit, atque pulcherrimam iconem Actis Parisinis inseruit. Detecto itaque non fallituro arboris hujus charactere botanico, junctaque simul per longam jam annorum seriem sedula experientia avaram mercatorum industriam facile eludere possumus, uti Cl. Jussievorum peritia flavum quendam corticem profligavit, qui brevi temporis spatio ingens generis humani præsidium tollere potuisset.

§. IV.

Est itaque boni atque genuini Corticis chinæ exterior facies scabra, aspera atque fusca, pallidis hinc inde punctis maculata, (*d*) musco quan-

(*a*) Ibid.
(*b*) Vopisc. Plemp. Cap. 3. & Sturm. part. 1. pag. 9.
(*c*) Morton. l. c. p. 47.
(*d*) Cochius in Diss. L. B. hab. anno 1750. p. 21.

quandoque canescente obducta (*a*), interior autem lævis polita, colore cinnamoni obscuriorique adhuc paululum atque ferrugineo (*b*). Additur adhuc aliud bonæ notæ corticis signum, ut scilicet si ad radios splendentes solis frusta corticis diffracta inspiciantur splendescentes nitri adinstar crystallisati atomi, si genuinus fuerit, intus occurrant, qui in spurio adque obsoleto omnino deerunt (*c*). Odore autem quem ut aliquod quoque bonitatis signum observare debemus gaudet quasi mucido atque leviter aromatico (*d*). Annotavit quoque Doct. BAALEN in sua Diss. inaug. quodsi in pulverem cortex redigatur, opio respondentem odorem emittat (*e*). Sapor ipsius quoque considerandus venit, qui aromatice amarus existit leviter quoque adstringens, dum dentibus teritur friabilis esse debet, nec viscidus, glutinosus nec ligneus (*f*), quod partibus suis jam exhaustum aut annosum denotat. Hoc eo præcipue efficiunt nimis lucri cupidi mercatores, ut scilicet aqua aut vino corticem infandant, inde partes resinoso—gummeas extrahunt (*g*), siccum demum corticem si suam penitus amaritiem perdiderit, alio succo uti aloës intingunt, eandemque iterum ipsi conciliare solent. Hanc quoque nefandam amaritiem restituendi encheiresin & in illo adhibere solet talis hominem pestis, qui propter longam jam annorum seriem saporem suum amisit (*h*). Exulat itaque omnis cortex, cui aliena est exterior facies alba aut plane flava, quam flavedinem curcuma radice inferre solent fraudulenti. Rejicitur omnis, qui vermibus exesus, quique maxime infelici navigatione aut Indorum incuria corruptus existit, dum crassa nimis frusta tenuibus miscent, nec ut optime exsiccentur destinatum tempus observant.

§. V.

Tradita nunc geuuini corticis chinæ nota ad aliud contra fraudem hominum muniendi præsidium, quod hujus arboris character botanicus studio ILL. de la CONDAMINE declarat devolvemur. Minime itaque reprehendendum esse existimo, si quas ILL. hic Vir condidit fructificationis notas juxta exactam Botanicorum methodum ordine includam, quas annotavit arborum varietates quoque subjungam locum earundem na-

(*a*) GEOPEROY l. c. p. 179.
(*b*) Ibidem.
(*c*) WALT. HARRIS in Pharm. antiern. Cap. 12.
(*d*) GEOFFROY l. c. p. 179.
(*e*) L. B. anno 1732. hab. p. 4.
(*f*) GEOFFROY l. c. p. 179.
(*g*) BLEGNY rem. Angl. p. m. 23.
(*h*) MORTON. l. c. p. 65.

natalem indicem variaque notatu digna, quæ omnia demum plurimum contribuent, quo bonum atque genuinum corticem a falſo atque adulterato dignoſcere queamus. Quum autem arboris corticem meum ferentis nomen plane ab Europæis negligeretur atque vago hominum arbitrio mox hoc mox aliud acquireret nomen, Indi quoque variis arborum generibus forte Quinquina imponere ſolerent, non potuit non Cel. Linæus juxta illas quas ſtabilivit denominationis regulas aliud ſubſtituere genericum nomen, qeod Cinchonam vocat, quo hiſtoriæ hujus corticis rationem indigitaſſe videtur.

GENUS.

Cal. Perianthium monophyllum arcte ovarium cingens 5 dentatum perſiſtens.

Cor. Monopetala, quam tubus longiſſimus erectus ex calice ſurgens ſuſtinet. Limbus in 5 interdum 6 lacinias inæquales ad figuram ex ovato acuminatam accedentes margine ſerrato inſtructas diviſus.

Stam. Quinque in ima fere tubi parte inſerta æquali gaudent magnitudine nec extra tubum eminent.

Anther. Singulæ ſingulis ſtaminibus inſident, figura oblonga.

Pist. Erectum ſtaminibus altius ſtigmate bipartito.

Germ. Calice inſidet conoideum.

Fruct. Calice ſuperſtite cinctus ventricoſus bifariam dehiſcens bilocularis, ſepto complanato diſtinctus intra ſeptum & pericarpii parietes nidulantur.

Sem. Plurima exigua placentæ adnata marginata.

Varias adhuc nobis recenſet. Ill. de la Condamine′ arbores, quibus partim Quinæ Quinæ nomen impoſuerunt incolæ, partim corticem quarundum arborum noſtro miſcuerunt, ut an hæ veræ arboris noſtrum corticem ferentis ſpecies vocari mereantur ob deſcriptionis botanicæ penuriam nihil decidere valemus. Occurrit primo

Quina Quina arboris americæ meridionalis variis in locis hoſpes & in provincia Maynas ad oram Maranon ſub nomine de Tatche venit. In cujus corticem inflicto vulnere effluit reſina fragranti odore prædita, quam ideo carbonibus ardentibus injiciunt, ut inde ſalutares confortantes effectus experiri potuerint. Semina fert Hiſpanis pepitas de Quina quina dicta, quæ figuram amygdalarum complanatarum æmulantur. Eximia gaudet amaritie hic cortex, quem antequam arbores ad urbem Loxam creſcentes cognitæ fuerint, Jeſuitæ de la Paz ſolliciti colligere ſtuduerunt atque Romam miſerunt. Poſtquam autem cortex, qui Loxæ

arboribus detrahebatur Romam quoque pervenerit, atque alterum ratione virtutis præponderaverit, omnem tunc ſuam auctoritatem atque valorem perdidiſſe dicitur.

Quina quina d'Ayavaca, de Rio Bamba de Luenza des Jaen adhuc notæ ſunt arbores, quarum cortices quoque detrahere atque in uſus divulgare ſolent Indi.

Cortex d'Alizier, qui a noſtro ratione ſtiptici ſui ſaporis facili negotio diſtinguitur, magis colore rubro interius gaudet, exterius vero albo.

Cortex Cacharillæ proxime quoque ad noſtrum accedit, qui tamen variis adhibitis encheireſibus dignoſci poteſt (*a*).

SPECIES.

Unicam ſatis certam novimus Cinchonæ ſpeciem, quam Ill. de la Condamine deſcribit. Eſt ipſi

Caud. Eerectus, valde brachiatus, diametro 8 vel 9 pollicum.

Fol. Petiolata oppoſita ex ovato acuminata, quorum longitudinem nervus percurrit, qui plures laterales ramos alterno ordine diſpoſitos de ſe dimittere ſolet.

Ex foliorum alis prodeunt pedunculi florigeri.

Quod ad illas 3 varietates, quæ deſcribuntur in Act. Pariſ. attinet, rubram, flavam atque albam, quum has non niſi interior cortex diſtinguat, Botanici non eſt eo usque penetrare ut diverſas arborum ſpecies efformet, quæ coloris mutatio variis circumſtantiis ætati arborum, ſolo, plagæ adſcribenda erit.

QUALITATES ET EXPERIMENTA CHEMICA.

Ad inſtituenda experimentaoptimum ſelegi corticem, juxta illas, quas tradidi bonitatis notas.

Sumſi Unc. viij. ſuperaffudi aqu. ſimpl. ℔xij loco calido fermentandi ergo per x. dierum intervallum ſepoſui non fermentavit, ſed ſitum contraxit. Deſtillata maſſa nec ſpiritum nec phlegma acidum ſpirans ſed aquam odore corticis impraegnatam obtinui.

Corticis Unc. j. iteratis vicibns tamdiu aquam infudimus, usque dum nova infuſa nil amplius extrahere vidi. Maſſam hanc loco quodam calido per hoc extractionis tempus detinui. Infuſum hocce evaporatum exhibuit extracti aquoſi ſicci primi driij. Reſiduum corticem prius ſiccatum cum alcohole digeſſimus usque dum denuo affuſum nec ſaporem nec

(*a*) Vid. Mém. de l'Acad. Roy. des Sç. l. c.

nec colorem amplius acquirebat, accepi inde extracti resinosi secundi gr. xvj. Aliud adhuc inii cum hoc cortice experimentum, institui itaque prius extractionem cum alcohole, ut in quanam ratione pars resinosa cortici inhæreat, perquirere possem. Affudi scilicet Unc. j. corticis tamdiu alcohol donec nullum amplius solutionis signum apparuerit, largiebatur autem tunc cortex extr. resinos. primi dr. ij. scr. ij. In reliquam tandem massam tentavi adhuc aquæ vires, ut illa obtinerem quicquid adhuc inibi solvi potuerit. Post evaporationem autem aquæ institutam obtinui extracti aquosi secundi scr. IV. gr. V. Residuum Corticis ab hisce operationibus calcinavi, cineres elixivavi atque fluidum vase vitreo evaporavi quod tunc temporis in fundo tunica quasi erat obductum, exposui aëre, augebatur paululum massa, facto quoque prius adhuc cum syrupo violarum examine, quæ me certiorem fecerunt de alcalini salis præsentia. Patet itaque ex his experimentis, quod in nostro Cortice in anatica fere quantitate partes laudabiles adsint ad inertes & terreas. Partes interim quoque gummosæ resinosas superare videntur (*a*). Ast talis est illarum partium nexus, ut quum partes gummosæ cum resinosis mucilaginis ope amico sint junctæ connubio, aqua semper non parum resinæ solvat, ut potiora tamen resinosis tribuere debeamus. Quod si nunc ad horum extractorum vires respicimus extractum aquosum utique activius esse resinoso prædicamus, ideo quoniam de utrisque participet, atque facilius ab humoribus ventriculi & intestinorum solvatur, quod præcipue in illis morbis contingere potest, ubi spissitudo humorum regnat, ideoque sapones naturales intestinis & ventriculo deficere solent, optime aquoso huic extracto vinosum substituitur, quod majores adhuc vires præstare poterit. Quod hactenus de extractis disserui, idem quoque de Tincturis ex eis paratis valet.

Olei essentialis, quod adhuc in nostro cortice hærere suspicari licet, ne guttam obtinui (*b*).

Prodit quidem aperto igne destillato cortice oleum empyreumaticum, quod autem ex destructa partium, gummeo-resinosarum compage natales duxit.

Præ-

(*a*) Concludit GEOFFROY senior ex institutis experimentis quod plus resinæ foveat quam gummi. GEOFFROY Iunior in Act. Paris. 1738. duplicem iniit corticem extrahendi methodum. primo dr. j. corticis obtinuit gr. xxß. extracti resinosi primi. gr. iijß. extr. aqu. sec. ex eadem quantitate corticis gr. xx. extr. aqu. primi & gr. iij. extr. res. sec. NEUMANNUS l. c. p. 813. ex ℔. j. extr. res. dr. x. scr. ij. & dr. vij. scr. j. extr. aqu. sic, & extr. aqu. prim. dr. vij. scr. j. & resin. sec. dr. vj. LOESEKE in sua mat. med. ex unc. j. per coctionem cum aqua accepit extr. dr. ij. gr. xxv, & cum alcohole examen institutum largiebatur dr. ij, & extr. aqu. gr. xxiv.

(*b*) Confer CARTHEUS. mat. med.

Præter recenſita experimenta chemica, varia adhuc circa corticem inſtitui alia cum variis liquoribus, variisque hominum animalium carnium fruſtis, ut quales poſt ſè adhuc relinquant mutationes, aliquomodo ad ipſius virtutem concludere poſſim. Hæc non nullis ſchedis disſertationis fini jungemus.

U S U S.

§. I.

Vegetabilis cujusdam vires luſtrantes variæ eo perveniendi excogitatæ fuerunt methodi (*a*). Aſt quum hæ omnes hucusque fallaces repertæ fuerunt, probatas tantum corticis per experientiam virtutes juxta illas, quæ rationalis therapia docet actionem medicamentorum explicandi regulas proponere aggredior. Ex allatis ideo, quæ feci experimentis conſtat, corticem meum fovere partes reſinoſogummeas arctiſſimo ſibi invicem vinculo junctas amaras atque ſubadſtringentes concludi exiſtimo, harum ope partium tales corticem quoque exercere vires, quas ab illis expectat medicina, partes ſcilicet irritabiles ad propiores contactus fortioresque invitare contractiones ſicque fluidorum nimiam tenacitatem dividere atque fluidiorem reddere. Hanc quoque ſententiam confirmat Cl. Hoffmannus. Tam ſalutaris, inquit, & ſpectata corticis virtus eſt, ut roborando ſolidorum tonum, circulum ſanguinis, excretiones maximeque inſenſibilem per cutis ſpiracula egregie promovet (*b*). His itaque ſic comparatis fieri non potuit non, quin decantatam a peruviani regni præcipue incolis in curandis febribus intermittentibus virtutem hodie eodem cum ſucceſſu medici experirentur. Quodſi enim in hiſce febribus plethora ablata atque primæ viæ a multa vitioſorum humorum ſaburra, qua nunquam non tunc temporis ſcatent, probe purgatæ fuere, ſicque ſedata aliquantnm æſtus febriliis cauſa, ſolidorum vires incitandæ ſunt, ut ipſam materialem febris cauſam ſubigere atque mobiliorem reddere queant. Verum ſolidis tonum imprimendi facultatem corticem poſſidere, ſanguinis ſpiſſitudinem dividere, im-

(*a*) Quidam per chemica experimenta vegetabilium virtutem extorquere ſperabant ſed vanus erat illorum labor, venenatæ enim ac blandiſſimæ plantæ eadem educta largiuntur. Imo quod eductis aliquando annumerare conantur, meri ſunt ignis fœtus. Alii ſaporem & odorem fidos in detegenda plantarum virtute characteres pronunciant. Dantur autem plantæ parum & ſapore & odore inter ſe diverſæ. Nec plantarum claſſes huc usque adhuc deſiderio ſatisfacere potuerunt, complectuntur ſcilicet blandiſſimas æque ac venenatas.

(*b*) Op. Tom. VI. pag. 32.

impuritates quoque quæ toties rursus febrium insultibus ansam suppeditare possent e corpore eliminare, experientia evicit. Ut ideo ab adæquato justoque ejus usu calorem vigorem, appetitum certissima alias restitutæ perspirationis insensibilis, motus tonici & æquilibrii naturalis signa, integramqne sanitatem ab hoc cortice redire videamus.

§. II.

In diversas sententias auctores, qui febrifugam corticis virtutem tradere conabantur, abiisse offendimus. Quidem eo usque pervenerunt ut tandem densa caligine operandi corticis chinæ modum adhuc suppressum latere fassi sint (*a*) alii virtutem adstringentem ipsi adscribere conabantur, (*b*) alii attenuandi facultatem suis experimentis firmarunt, (*c*) alii tandem vim roborantem & secretionem promoventem extollere studuerunt. (*d*) Verum quum in præsenti tractatione in singulos febrium cohortes, quibus cortex aliquid præstare valet aut præstare recusat inquirere non animus est, ab ulteriore de illo differendi sermone desistam. Eo autem nostra tendent verba, ut recensitis, quibus cortici tribuebant in variis morbis, virtutibus illius vim antisepticam, paulo ulterius rimari coner. Ne cæterum omnem obtrectatorum hujus remedii chorum intactum relinquam, qui adeo præjudiciis capti & irretiti, ut æqui rerum existimatores nunquam de illo evadere possunt. Verbis DIVI HIPPOCRATIS eis respondere audeo. Quæ profuerunt ob rectum usum profuerunt, quæ vero nocuerunt ob id quod non recte usurpata sunt nocuerunt. (*e*)

§. III.

Quum autem non decet Medicinam steare metis immotis; sic quoque celebratum usum corticis a febribus ad alios morbos curandos audaci non minus quam prudenti consilio transtulerunt Medici, atque toties eorum conatus felici coranatos fuisse eventu ex observatorum scriptis com-

---

(*a*) SCHELHAMMER de genuina febris curandi methodo p. 132. seq. BAALEN l. c. §. IV. MORTON. l. c. & alio loco classi antidotorum adscribi debet cortex & ejusdem actionem ita explicat, ut venenatum febris fornitem depellat & subigat.

(*b*) Adstringentem corticis vim nemo adscribit, qui illum perspirationem insensibilem & urinæ secretionem ciere animadvertit vid. Eph. N. C. vol. 1. p. 276. & Mem. de l'Acad. Roy. de Sç. anno 1713. p. 45.

(*c*) FREINDIUS Emmenal. Cap. XV.

(*d*) LANCISIUS de noxiis palud. effect. p. 260. SPISSIUS in Progr. Helmstad. PITCARN. Elem. med. phys. math. p. 89. aliique,

(*e*) Lib. de Arte §. VII.

compertum eſt. Igitur ob roborantem vaſorum tonum atque validiorem eorundem in fluida actionem horum viſcidas atque tenaces partes, multorum malorum fomitem diſſolvere corticem atque in circulationis orbem reducere neceſſe eſt. Quemadmodum in illis morbis mirandum præſtitiſſe effectum legimus, ubicunque ſangvis & a ſangvine ſecedentes humores tenacitate nimia peccant. In hæmorrhoidibus, obſtructionibus infimi ventris, malum hypochondriacum generantibus (*a*) & illa tandem menſium ataxia (*b*) quæ a lympha nimis ſpiſſa & ſolidorum tono labefacto originem duxit. Verba Cl. Sydenhami hic allegare operæ prætium duco, quæ dicta magis adhuc confirmare valent. In malo hyſterico atque hypochondriaco corticem eximias mirandasque vires in ſanguine & in ſpiritibus confortandis invigorandisque habere cujus ſcr. j. mane & ſero ad ſeptimanas aliquot deglutitum ſanam firmamque corporis craſin, tam vires hypochondriacis quam fœminis hyſtericis diu multumque ægrotantibus dejectaque quaſi jam corporis œconomia reſtituiſſe affert. (*c*)

§. IV.

Ab inordinato atque intempeſtivo corticis chinæ uſu in febribus tanta quandoque mala excitata fuere, ut omnes ſiniſtros effectus illi tribuerint Medici. Mirum autem omnino, eſt & plurimum famæ corticis confert, quod in morbos inconſiderate ab eo conjectos, ſagax aliorum induſtria per idem remedium ex mortis faucibus eripuit. Valet hoc præcipue ubi totus corporis habitus aqua ſuffuſus tumet, & hydropi proximus eſſe videtur. Fieri autem non potuit non, quin triſtes hæ ſubſequutæ fuerint tragœdiæ, adſcripſimus ſcilicet cortici virtutem fortiorem humoribus imprimendi circuitum, nunc vero ſi cohæſio atque conſiſtentia humorum tanta eſt, quanta fere in initio morbi, ut a ſolidorum viribus ſuperari atque dividi nequeat, in anguſtiſſimos ſemper canales ulterius urgetur liquidum ut difficillime exinde reduci poſſit, hinc viſcerum abdominalium obſtructiones & hydropes frequentiſſimi comites evadunt. Cum autem felix hujus morbi cura in eo verſatur, ut æquabilis lymphæ fluxus concilietur, neceſſe erit, ut liquidum anguſtiſſimis tubulis impactum hærens ſolvatur ſimul quoque robur ſolidis procuretur, quo eo melius tena-

(*a*) Eph. N. 6. Cent. III. & IV. p. 450. Mémoir. de l'Acad. Roy. des Sç. 1713. Tortius l. c. p. 327. Novell. Goetting. anno 1745. n. 63. p. 524. Rosen in Diſſert. p. 52. refert ſtudioſum alternis diebus adeo melancholiæ vexatum fuiſſe, ut quo ſe verteret, neſciret.

(*b*) Eph. Nat. cur. Cect. III. & IV. p. 383. Multa quoque exempla mihi nota ſunt ægrotorum quæ per corticem a Cel. Prof. Kaau Boerhaave curata fuere.

(*c*) In ſuis op. p. 412. L. B. ed. anno 1726.

nacitas humorum auferri possit. Ad hunc itaque finem obtinendum efficacem suam præstantiam ostendit chinæ cortex (*a*) non solus quidem exhibitus sed sale quodam medio maritatus, quæ spissos humores infarctuum viscerum abdominalium causas resolvunt, robur vasorum adauget, ut sic demum secretio per urinam aut sudorem copiosior reddatur. Sic memini CEL. KAAU BOERHAAVE nobilem guendam septuagenarium a nimio emulsionis ex papavere parato potu asciticum factum corticis usus pristinæ iterum sanitati restituit. Quum is autem a dicto potu non amplius se abstinere potuisset recidivam passus subsequente anno vitam cum morte commutavit.

§. V.

Ad inimicos quoque intestinorum hospites expellendos miris laudibus nostrum corticem extollunt observatorum monumenta (*b*). Eas vires duplicem ob rationem præstare poterit quatenus amarus existit & vi sua qua pollet resolvente mucum intestinorum nidum vermium abstergit. Præcipuum harum virium exemplum nobis recenset. CL. van DOEVEREN in sua Dissert. inaug. pag. 76. dum ait in collegio casuali CELEB. Professoris WINTERI puerum febre 3tiana simul & tænia laborantem 12 annorum consilium quærentem venisse, cui expulsum fuisse tæniæ frustum 12 circiter ulnarum ope laxantium, dein corticem peruvianum ad debellandam febrem adhibitum fuisse, primo ad unc. ß. intra quatriduum, dein ad dr. ijß. cum rhei dr. jß. quibus pulveribus semel iterumque adhibitis, plane a sua tænia liberatum. In puella 4 circiter annorum febre laborante corticem ad unc. j. exhibitum cum syrupo in conservam redactum e corpore eliminasse 3 lambricos teretes. (*c*)

§. VI.

(*a*) Eph. Nat. Cur. Vol. I. pag. 284. & Vol. V. pag. 394. Comm. L. N. anno 1722. p. 323. & anno 1738. p. 58. TORT. Libr. cit. p. 120. HEIST. Dissert. de Hydrope & 4tana per corticem curata Helmst. 1740. WERLHOFF. Observ. de febr. lect. II. par. 7. pag. 59.

(*b*) Eph. N. C. Dec. II. anno 9. p. 24. & 51. anno 10. p. 229. & Dec. III. anno 2. p. 60. LANZON. Tom. II. observ. 61. pag. 398. ed. Lauf. 1737. TORT. p. 330. & 421. RAMAZ. in suis Epistolis epidem. p. 151.

(*c*) Van DOEVEREN Diss. Leid. 1753. Idem fere quoque exemplum hic allegare possumus. In consilium vocabatur pluries jam memoratus EXPER. KAAU BOERHAAVE a Viro EXPER. SCHILLING Doct. nobilis apud nos Gymnasii vulgo dicti Hoch adeliches Cadetten-Corps, ad nobilem quandam Dominam 50 circiter annorum, quæ irregulari mensium fluxu, vertigine, palpitationibus cordis, anxietatibus versus scrobiculum cordis, inflationibus laborabat. Pedes erant œdematosi, pulsus debilis. In causas itaque antecedentes inquisiverunt atque nimium piscium usum horum malorum causam esse contenderunt. Hunc in finem itaque pulv. rhei. in forma pilul. adhibebatur bis de die scr. j. sumendum simul quoque Vinum roborans ex cortice peruv. paratum ipsi præscribebatur. Quibus post aliquot dies continuatis optatissimus inde succedebat effectus, omnia enim recensita symptomata in dies mitiora apparuerunt, cum alvinis excretionibus frusta tæ-

§. VI.

Nondum omnem corticis efficaciam ab Auctoribus hinc inde prædicatum absolvimus, sed longe lateque præstantissimi quique Medici ad pertinaciam morborum profligandam eam adhuc extendere solebant. Sic in affectibus capitis, mania SYDENHAMUS, (*a*) cephalalgia WEPFERUS, (*b*) hemicrania periodica MORTONUS, (*c*) & affectibus soporosis WERLHOFIUS, (*d*) corticis usum summi fecerunt & ægris desideratissimam eo opem tulisse variis adductis testimoniis comprobarunt. Ast quomodo miros hosce effectus aliter explicare possumus, quam ex miranda robur solidis conciliandi virtute, ut tenuissimos quosque humores canaliculis suis infixos urgere atque in circulum reducere valeat. Audiamus qualem SYDENHAMUS quodam in loco (*e*) de hocce cortice egit sententiam. Inter simplicia cortex peruvianus primas obtinet, cum sanguinem corroboret vegetumque reddat, si ejus grana aliquot mane & sero assumantur, quodsi autem sedes mali non in Encephalo existit & per consensum tantum caput obnubiletur, ut in hemicrania periodica plerumque evenire solet, efficax tunc cortex & in hoc morbo prædicanda erit medicina. Verum & in aliis morbis, ubi omnis medicina inanis videbatur miracula sane præstitisse legimus. In Phtysi nimirum febre putrida comitata ægris, quos pro deploratis jam habuerunt, frequenti hujus corticis usu per plures menses & annos, ut solitis suis muniis rursus fungi potuerint, vitam protraxit MORTONUS, (*f*) cruda enim pulmonum tubercula suppurata, eoque pure infecta massa talem in corpore febrem accendebant, quam supprimendam cortex suam præstitit efficaciam, vulnerique pulmonum balsamica cum cortice mixta optimam afferre debuerunt medelam.

§. VII.

In hæmorrhagia uteri salutarem quoque corticis usum annotavit BIAN-

CHI

---

niarum excludebantur. Continuata demum remedia per 2 menses adeo felicem fortiebantur eventum, ut quum frusta tæniarum exclusa metirentur 100 ulnas Brabantinas superarent, ultimo autem ingens satis muci quantitas succedebat inde pristinæ iterum sanitati fuit restituta.

(*a*) A debilitate orta p. 102. 309.

(*b*) Observ. p. 110. FR. HOFFM. in Diss. de cort. peruv. Eph. N. C. Cent. III. & IV. p. 338. RIEDL. L. M. p. 131. corticem cum cinab. nativ. maritatum desideratissimam opem tulisse affert.

(*c*) l. c. p. 75. & 100.

(*d*) WERLHOFF. l. c. p. 106.

(*e*) p. 434.

(*f*) Tract. de Phtys. p. 74.

chi (*a*) nec & hujus rei ratio longe quærenda erit, cur Celeberrimorum in hac arte Virornm (*b*) ad præcavendum abortum haud irrita erant conamina. Cortex enim nimium ad hæc loca ſanguinis impetum refrenare poterit, dum robur vaſis conciliando ea ad propiores contactus invitat, ut ſub imminuto horum diametro fluidum aliorſum iterum amandetur & æquabilior ſanguinis fluxus producatur. Hinc nec reſpondente per uterum ſanguine foetus ſolutio non amplius timenda erit. Eadem hæc forſan valebit ratio, cur in phtyſi ab hæmoptoë orta, cortex haud ſuum denegavit auxilium, experientia enim edoctus teſtatur Mortonus; (*c*) quod ab ejus frequenti repetitione calor febrilis temperetur & inteſtinus ſanguinis motus ſupprimatur conſequenter quoque hæmoptoës recurſus & phtiſeos progreſſus præcaveatur. In morbillis tandem (*d*) variolis, (*e*) febre ſcarlatina, (*f*) petechiali, (*g*) ubi materies morbificia deſtinato tempore e corpore haud penitus fuit eliminata & periodicis variis exacerbationibus & remiſſionibus ſeſe alternatim excipientibus vexabantur ægri, ut brevi machinæ totius ruina imminere videretur, cortex optimum præſtitit remedium. Hucusque enim tales de hoc cortice prædicavi vires quæ & hanc materiem ob valentiorem ſolidorum contractionem ſubigere, præparare, per deſtinata loca eliminare, ſicque de repente febrilem luctam componere valebunt.

§. VIII.

Ultima quæ mihi dicenda adhuc reſtat, de hoc cortice virtus eſt toties jam ab Autoribus celebrata in gangræna & ſphacelo diriſſimis ſcilicet malis, quæ longe lateque ſerpendo ſingulis partibus mortem minantur, ni atroci ejus acceſſui efficacia injiciantur frena. Facile itaque concipi poteſt, quod partibus corruptione putredinoſa tactis ſit omnis medicina inanis & eas in integrum reſtituere longe ſuperet artis opes. Quum autem illa vis præſervatoria, ne proximas pervadat malum ſedes, ab hoc cortice expectatur, haud ab re eſſe exiſtimo, an efficax ſit in his morbis remedium cortex, ſi ulterius inquirere hujus rationem indagare obſervatorum experientiam proponere, propoſitis in fine exemplis eam aliquatenus corrobare in me ſuſcipio.

Scopo

(*a*) Hiſt. hepat. Part. III Schol. 5.
(*b*) Boerhaave de Vir. Medicam. p. 376. Par. edit. anno 1727. Apinus in Hiſt. febr. epid. p. 93. Schelhammer de natura p. 248.
(*c*) p. 98. Loesele in ſua mat. med. p. 438.
(*d*) Morton cap. IV. p. 25.
(*e*) Monro in Act. Edimb. Tom. IV.
(*f*) Morton cap. V. p. 31.
(*g*) Vid. Act. Erud. Lipſ. anno 1697. p. 27.

Scopo autem præfixo satisfacturus omnem gangrænæ & sphaceli doctrinam hic recensere plane superfluum judico, quippe quæ a Præstantissimis Medicis atque Chirurgis ubivis collecta prostat. Hic tantum generalia adducere sufficiet, quæ rationem loquuntur, cui blandissimæ alias corporis nostri humorum partes adeo invertuntur, ut putridum subeant liquamen, solida quoque corrumpant & lividam loco cuidam maculam inurant, quæ pedetentim increscit donec celerrime alia facie triste offerat spectaculum.

§. IX.

Ad quatuor ita generales causas gangrænæ & sphaceli præsentia reduci poterit ad lentum scilicet humorum motum, uti in ætate senili, scorbuto a vita nimis otiosa orto; vel ad plenariam humorum in quodam loco quietem, uti omnes humores stagnantes in cavo abdominis thoracis &c.; in vexatis, prolapsis intestinis, omento, suffocatis. Dein huc referendi sunt humores, in massa sanguinea retenti, alias ex ea eliminandi, qui autem sua indole resolutioni & putredini humorum idonei sunt, a cohibita scilicet urina, fœcibus alvis, fluxu dysenterico &c. Illa porro non parum eo quoque contribuent, quæ impediunt, quominus humores per nova assumta potulenta & alimenta reficiantur. Hoc observatum fuit in longis inediis, obstructione aut disruptione viæ chyliferæ, diabete, passione coeliaca. Et tandem quæ corpori ingeruntur, per venena aut triste illud secale cornutum vel quæ per corticem cutis massam, subeunt, uti miasmata esse solent.

§. X.

His itaque nunc propositis quæstio indaganda atque resolvenda erit, an cortex putredini iniquum sit remedium? & quamnam efficaciæ suæ causam agnoscat? quum autem hoc malum diversis modis pronasci potest, & quidam ex allatis omnem plane artis opem eludant, illos tantum evolvere animus est, qui experientia probati fuere. Quinque scilicet casibus, uno excepto, vicit remedium & a vero haud aberrare credo, si, pertinaciam ægrotæ tantum in causa fuisse, assero, cur non & hic loci felicem cortex sortiebatur eventum. Omnia saltem rediturae sanitatis indicia apparuerunt, dum corrupta undique per suppurationem in sanis partibus factam separata fuere, quæ optima quæque nos sperare jubebant. Illi autem 4 casus commode ad primam & secundam classem §. præc. referri merentur. Ut igitur, quam ab experientia hariolari possumus, an cortex dissolutionem & humorum corruptionem arceat? salva sit conclusio, talia institui præeunte Cl. Pringelio cum cortice exami-

examina, quæ eundem effectum adſpirare debuerunt. Variis quippe affudi humoribus animalium diverſis quoque carnium fruſtis corticis pulverem ejus infuſum aquoſum & vinoſum, uti hæc omnia ex ſubjectis ſchedis apparent, & ſumma tandem eo rediit quod partes longe diutius a putredine fuerint conſervatæ quam illæ quæ a cortice liberæ iisdemque locis & aëris uſura gaudebant. Eo usque quoque proceſſi ut & in putridis partibus ejus efficaciam inquirerem. Nec labor erat fruſtaneus, offendi enim foetorem, quem fruſtum exhibitum ſpirabat, ſenſim ſenſimque amitti, ut plane nihil putridi nares ferientis detegere potuerim. Cortex itaque inter antiſeptica haud infimum occupabit locum.

§. XI.

Quomodo autem hanc virtutem exerit cortex nunc proximum erit. Effectum videmus, ratio quærenda. Novimus per experimenta chemica, corticem fovere partes reſinoſo–gummeas amaras & ſubadſtringentes. An ex his ejus virtutem derivare poſſumus? in eo ſaltem conſiſtit putredinis effectus, ut partes ſanguinem conſtituentes ſua cohæſione priventur, a ſe invicem diſcedant, acrimoniam contrahant, ita omnia, quæ proxima ſunt maligno ſidere adflent & corrumpant. Sponte itaque liquet illa remedia efficacia eſſe, quæ non tantum talem partium ſeceſſionem infringunt ſed & priſtinæ ſuæ cohæſionis cauſæ evadunt. Quum igitur per experimenta cum ſanguine inſtituta conſtat, quod cortex ſanguinem calidum e vena emiſſum ſtatim coagulet ita, ut partes ad propiores ſui contactus invitentur & fila quoque carnium magis ad ſe invicem accedere viſa ſint, eundem quoque effectum & in maſſa ſanguinea editurum eſſe exiſtimo. An autem hæc vis partibus reſinoſo–gummoſis erit adſcribenda? hoc quidem non videtur, gummi enim ammoniacum & ſagapenum per experimenta quæ Cl. Pringel inſtituit nullum fere antiſepticæ virtutis effectum monſtrarunt. Quibus ergo palma tribuenda? ſaltem non uni ſed omnibus quas continet partibus & amaris & ſubadſtringentibus, in quibus autem hæ conſiſtunt, explicatu difficile erit.

§. XII.

Gangrænæ itaque & ſphaceli cauſis, modo quoque corticis operandi per experientiam cognitis reliquum erit, ut ad reſolutionem caſuum propius accedam.

Ratio gangranæ & ſphaceli ſenis, de quo hiſtoria 2da loquitur, videtur compoſita eſſe & referri debere ad primam & ſecundam cauſarum §. IX. Summa enim virium proſtratio & materiæ alvinæ retentio, triſtis

triſtis ipſius affectus rationem in ſe habere videntur. Putrida enim ex foecibus alvinis reſorptio, ſenſim ſenſimque ita humores invertere valet, ut, quoniam ob defectum virium vitalium e maſſa exterminari non poterat, poſt breve temporis intervallum ex ſua natura hominem ad exitium præcipitare poſſit. Inde ablato in noſtro ſene per ſcalpellam corrupto, ne ulterius proſerpat malum ſimul quoque materie alvina crebrius eliminata unice ratio habenda erit, ut maſſa ſanguinea per putredini iniqua corrigatur & tonus ſolidis concilietur. Hoc cortex præſtitit, addidit vim ſolidis, quod præcipue ex pulſu percipere licuit, ut humores crebrius circumagantur & corpori inimicum ex eo expelli potuerit, hinc quoque accedit, ut ægrotus morti fere proximus cum ſanitate in gratiam rediret.

Quod tres reliquos caſus attinet, I, III & V. ad eandem claſſem ſecundam §. IX. referendi erunt, corticis autem uſus circumſpectus eſſe debet in partibus gangræna affectis, quæ ab inflammatione originem duxerunt, notavit hoc jam Cl. Pringel. *Le Quinquina ne reuſſira point dans la gangrene, ſi les vaiſſeaux ſont trop plains où le ſang trop epais. Mais ſi les vaiſſeaux ſont relaches & le ſang, dans un etat de diſſolution ou diſpoſé a la putrefaction, ſoit par une mauvaiſe conſtitution, où pour avoir abſorbé quelque matière putride le Quinquina eſt alors un ſpecifique ſouverain, dans les Obſerv. ſur le Mal. des Arm. p.* 198. *T. II. Paris* 1755. Nec hóc mirum cortex enim in maſſam ſanguineam ingeſtus talem produxit mutationem, ut plus noceat quam proſit, ni creberrimis V. S. ei ſuccuratur, inde dein fit, ut ſolida a diſtendente nimis ſanguinis impetu liberentur per corticem ſenſim ſenſimque tonum recuperent, in impactum agant, illum urgeant, concomitantem febrem minuant, & ſic felicem reſolutionem producant. Quod ſi vero putrida materies fuerit reſorpta ſanguinique mixta, illam invertere ſicque triſtem ſequelam præcavere poterit.

§. XIII.

Auctores qui efficacem hujus corticis in gangræna & ſphacelo virtutem experti ſunt, recenſebo & Diſſ. finem imponam.

Gangrene guerie par le moyen du Quinquina vid. Act. Ed. Par. 1742. *T. II. pag.* 479. *& T. III. p.* 38.

Gangrene arretée par le moyen du Quinquina de M. Samuel Goolden *Chirurgien a Bridgnoth dans le Comte de Shrop.*

Altera obſervatio p. 49. *par* Mons. J. Paisees *Chirurg. à Glasg. T. IV.*

Recueil des pluſieurs obſervations ſur les Gangrenes gueries par le moyen du Quinquina pag. 54, 62, 63, 66, 67, 72. *T. V. pag.* 115.

Obſer-

Obſervations ſur les Effets du Quinquina dans les Gangrenes, les Ulceres & la petite verole par Mr. MONRO *Profeſſeur à Edinbourg.*

Ubi in Gangræna & ſphacelo a cauſa tam externa quam interna ortis mira corticem præſtitiſſe a Medicis æque ac Chirurgis exhibitum offendimus.

WERLHOFE l. c. p. 332.

HEISTER in Eph. N. C. V. v. pag. 520.

ROOSEN in Diſſ. cit. p. 56. gangræna a cauſa interna orta & ſanata in viro 76 annorum.

PAPPELBAUM in ſua Diſſ. inaug. Goett. hab. 1743. obſervaſſe refert, ſenem a febre maligna cum gangrana pedis dextri per cort. peruv. ſanatum.

Transact. Angl. Vol. vij. pag. 647. In Gangræna ſicca.

In Act. Bonon. T. ij. part. 1. pag. 196. 206.

VATERI Diſſert. Witt. hab. anno 1734. Commerc. Litt. Nor. anno 1733. pag. 174. 345. 417. anno 1735. pag. 4. & 1736. pag. 92.

CASUS I.

Anno 1751. die 22. Junii hora antemeridiem Xma. me accerſi juſſit Claſſis Centurio nomine KASKIN, nt cuidam ſuorum ſervorum, propria manu cultro armata in miſerum ſuum corpus ſævienti, medelam iterum afferre debeam. Poſt inſtitutum itaque examen vulnus omnium maximum in umbilico deprehendi, pollicis latitudinem adæquans, quod non tantum omento ſed & inteſtinorum tenuium portioni tranſitum conceſſit, alterum regionem epigaſtricam dextram 3 circiter digitorum latitudine a cartilagine xyphoidea diſtante occupabat, quod & omenti fruſtum dimiſit; tertium vulnus ſternum habuit, quo autem non niſi integumenta læſa offendi. Primum autem non tam ob magnitudinem, ſed ob partes quas conſtrictas tenet, imminentis periculi præſagium ferebat, quum inteſtina æque ac omentum jam tumida atque ex rubicundo in atram vergente colore notata fuere; horæ quippe ſpatium jam transactum erat quo vulneratum humi proſtratum repererunt, culter aliquot paſſuum ab ipſo remotus jacebat, in cujus apice omenti fruſtum adhuc hærebat. Calida itaque linteamina, irrito repoſitionis conamine, partibus impoſui lacte aqua adulterata ebria, quæ identidem pro differentia caloris gradu admovebantur. V. S. quoque Unc. xij. circiter in brachio inſtitui. Quum autem illum, quem per fotus intendi finem, nondum obtinere potui, ut prolapſis repoſitio conciliari poſſet atque ſtyli ſulcati vulnus ampliandi ergo immiſſio adhuc dum denegaretur, fomentorum uſum continuavi ſimulque enema domeſticum ex

C fur-

furfuribus aqua coctis Unc. vij. additis Ol. Lini Unc. ij. admoveri jussi, nullus inde quidem subsequebatur effectus. In consilium itaque alium artis suæ peritum Chirurgum nomine SCHULTZIUM vocavi, ut compositis viribus malum debellaretur. In commodum interim situm æger locabatur atque dum irrita adhuc erant & hujus viri adventu omnia conamina anceps tunc remedium experiri melius esse duxi quam nullum, acu pertundere cœpi intestina ut hæc aëre quoque distenta collaberentur. Attamen & tunc temporis ægre stylum sulcatum in vulnus immittere potui, intestinis licet paululum collapsis atque reclinatis a Dno SCHULTZIO. Tandem felici fausto omine desiderio potitus dilatato inferiora versus caute Scalpello vulnere, prius ordine naturali intestina reposui, tunc quoque omentum, cujus sanæ parti vinculum injeci, abscissa corrupta, ne & pars sincera traheretur. His itaque compositis ora vulneris per 3 suturas quas cruentas dicunt, contigua reddere studui, una in ipso umbilico ut media, altera dein inferiorem & altera superiorem locum tenuit. Super imposui linteamina carpta atque glutinante quodam emplastro aptiorem vulneris unionem concilare tentavi. Eadem cura atque deligationis methodus & in altero vulnere institui, absque quidem injecta partibus sutura. Tertium simplici emplastro glutinavi. Quum autem felix hujus curæ eventus in restituendo pristinum intestini vigorem consistere debuit, simulque omnia mala quibus omentum subire potuisset, avertendo, totum abdomen duplici panno laneo decocto ex herbis resolventibus atque cephalicis aqua coctis, addita eadem quantitate vini albi intincto tegi, his aliud linteamentum superimposui atque fascia quam scapulare dicunt, firmavi. Ut eo aptior autem extravasati sanguinis ex abdomine effluxus conciliari posset, abdomini incumbere jussi ægrotum. Vehementi interim febri qua ægrotus non potuit non in hoc morbi genere corripi V. S. atque mixturis convenientibus camphoratis obviam ivi. Potus ordinarius erat Decoct. hordei cum succo citri mixto.

Vesperi quum ægrotum adii, ex pulsu nullum adhuc mutationis signum in læsis partibus evenisse perspexi, quare urgente necessitate 3t. institui V. S. Unc. vj, enema quoque domesticum applicari jussi, inde alvus suo officio respondit, totam autem noctem inquietus transegit.

Die 23. V. S. quoque repetii, ubi crusta quoque inflammatoria superficiem sanguinis occupabat, mixtura continuavi atque frequenti fomentationum usu, horis autem XI matutina atque 5ta pomeridiana juscula carne vitulina parata propinari jussi cum succo citri mixta. Hoc quoque die, quum vesperi eum iterum adii, mixturam renuit, vomitus enim ciere sibi persuasit, quare sequentem pulverem ei subministravi ℞. pulv. cort. peruv. Unc. j. tart. vitr. dr. ij. div. in XX. doses omni trihorio unam dosin assumendam. Enema iterum versus noctem admoveba-

vebatur, quiete quasdam horas fommno tranfegit.

Die 24. fedato licet aliquantulum febrili æftu V. S. tamen adhuc inftitui Unc. IV. 3. pocula dicti jufculi haufit, hora matutina 9, circa meridiem alterum atque hora 3 promeridiana tertium. Cum præfcripto pulvere atque fomentationibus continuavi. Circa horam 8vam vefpertinam enema iterum admovebatur, fic quoque quiete per aliquot horas fomno tranfegit.

Die 25. febriculæ fignum adhuc notatur fingulis quaternis horis pulveris præfcripti dofin fumfit atque 3 fovebatur abdomen. Frequens interim decocti hordei potus naufeam ipfi quoque creavit, ut aliud decoctum nimirum panis cum fucco citri fubftituere coactus fuerim, nec venter leni amplius jufculo contentus erat, quare avenam mundatam inibi decoqui juffi. Quiete totam fere noctem fomno indulfit. Nullum enema admovebatur, alvus fuo munere fungitur.

Die 26. ægrotus in integrum mox reftitui videtur, nulla fere febricula vexatur. Ufum pulveris atque jusculi dicti continuavi. Fruftulum panis fecundarii ipfi edere conceffi vefperi alvus iterum ducebatur.

Die 27. febricula ceffat, atque cum Vulnus vifitarem, quod quavis fomentorum applicatione nunquam prætermifi futurarum ufum plane inutilem offendi, interim & hac adhuc deligatione intactas reliqui. Præfcriptum pulverem cum jufculo ægrotus affumfit. Vitellum ovi cum frufto panis fecundarii quoque deglutivit.

Die 28. in optimo ftatu ægrotum reperi præfcripta remedia atque alimenta fumfit.

Die 29. futuram fupernam folvi fimulquoque filum, quo omentum ligavi cum conjuncta adhibita cautela eduxi. Fomentorum imo & pulverum ufum continuavi.

Die 30. futuram mediam folvi.

Die 1. Julii futura tertia foluta, fomenta ficca abdomini impofui, cum pulvere præfcripto continuavi 3 tantum de die, femel per diem alvum depofuit. Cingulum quo curfores publici utuntur abdomini applicui. Pauxillum carnis vitulini circa meridiem affumfit. Roborandi ergo vinum quoque medicatum ex herbis roborantibus atque cortice peruviano præfcripfi, de quobis 4 cochlearia haurire debuit.

Die 14. Julii e lecto furgere atque in hippocaufto obambulare conceffi.

Die 15. laxans rhabarbarinum affumfit, quod 3 alvum movit, exactam interim diætam obfervavit, ita ut 3 feptimanarum fpatio liberioris aëris ufura frui potuerit. Cingulo per integrum anni fpatium uti coactus fuit.

CASUS II.

Anno 1756. Menſe Januarii vocatus in domum Cubicularii AUGUSTISSIMÆ MAJESTATIS RUSSICÆ ILLUSTRISSIMI COMITIS JAGUSCHINSKY, qua centenarium jam ſenem lecto abdomini incumbentem, atque diriſſimo uti ajebat dorſi furunculo ægrum cura ſubmitterem, aſt loco affecto explorato, totam regionem lumbarem gangræna tactam, mediam vero partem ſphacelo jam corruptam offendi. Profundas itaque ſtatim ſcarificationes parte ſphacelata infligi neceſſe erat, ne ſerpendo immedicabile reddatur malum, ora quoque caryophyllorum oleo inunxi, ſuperadditis plumaceolis, quæ ungu. digeſt. ægyptiaco mixtum exceperunt, his demum ſplenia fomento aqu. calc., acet. cerev., ſal. ammon. intincta ſuperimpoſui, ut eo diutius autem calor partibus conſervaretur cataplasma, ex mica panis herb. ſcord. & far. ſem. lini in aqu. & acet. cerev. coctum applicui atque convenienti faſcia omnem apparatum firmavi. Hac iterum deligatione peracta in reliquum corporis ſtatum quum inquirere cœpi, pulſus erat debilis ſummaque virivm proſtratio totum occupabat corpus, alvum jam per 9 dies obſtructam habere referebat ægrotus. Hoc itaque malum ſtatim avertendi ergo clysmata admovebantur domeſtica ſale communi acuata, tertium demum adhibitum dura ſcybala atra alvo eluit. Ad gangrænam ſphacelumque avertendam, vires amiſſas reſtituendas ſæpius probatum corticis chinæ remedium in uſum vocavi atque ſingulis duabus horis dr. ß. exhibui. Potus autem ordinarius ex aqua qua panis decoquebatur conſtabat addita 6ta parte vini albi generoſi, jusculum carnis quoque ſingulis ternis horis aſſumpſit ægrotus. Altero die externa æque ac interna remedia adhibebantur. Bis de die vulnus deligavi, atque hinc inde ſphacelatam partem profundius adhuc incidi opus erat. Interfuit & præſens vidit hoc die ægrotum Vir b. m. EXPERIENTISSIMUS atque EXCELLENTISSIMUS KAAU BOERHAAVE Med. Doct., Anat. & Phyſ. Prof. Acad. Petropot. membrum Patronus Fautor poſt fata colendus quamdiu ſpiritus reget artus. Felicem enim illum prædico diem, quo ab eo hoſpitio exceptus, ut interpretis munere fungerer, quod grata mente recordor; perdidi oraculum, quod in rebus dubiis ſemper conſulere licuit. Separatio jam veſperi ſphacelatæ partis contingere videtur. Hac quoque nocte uti & præcedente per aliquot horas ſomno incubuit. Tertio die fomenta atque cataplasmata continuato quoque pulveris uſu admovebantur, ſeparationis tunc temporis ſphacelatæ partis majus apparebat indicium. Singulis quoque quaternis horis jusculum ægroto exhibitum fuit atque tempore veſpertino alvus clysmate domeſtico ducebatur.

Quar-

Quarto die præfcriptos adhuc pulveres cum jufculis atque potu ordinario affumfit, bis quoque de die poculum parvum vini rhenani cum frufto panis fecundarii excepti concedebatur. Omifi nunc fomentum continuato fingulis adhuc horis cataplasmatis ufu. Hanc quoque noctem bene fomno tranfegit.

Quinto die pulveri corticis chinæ tart. vitr. mifcui, ut fingula dofi gr. XXV. cort. cum gr. V. falis eodem uti antea temporis intervallo uteretur. Vefperi inde fponte alvum depofuit. Pulfus fortius jam micare incipit atque deperditas corporis vires ægrotus iterum acquirere videtur.

Sexto die pulfus quoque validus digitos feriit corporis vires augentur majorem quoque puris copiam vulnus genuit.

Septimo die ad XVj. usque fingulis tantum ternis horis dofin pulveris præfcripti fumebat, reliqua autem eodem tempore exhibebantur ægroto. Quotidie alvus fponte fine clysmate munere fuo fungitur, quum antea per 6 vel 7 usque dies obftructa erat. Quum autem in vulnere nil amplius corrupti deprehendebatur Ung. digeft. addita 4ta parte Balfam. peruv. vulnus deligare atque omnem ejusdem ambitum empl. oxycr. tegere cœpi. Apophyfes autem fpinofæ vertebrarum 3 & 4 lumbarium nudæ & alienatæ parum apparuerunt, quibus linteamina carpta ficca tantum impofui. Pulveris 4 tantum adhuc de die affumfit, jusculum, cui mundatum hordeum decoquebatur, atque carnis fruftulum circa meridiem affumfit. Bis quoque de die 2 pocula vini rhenani haufit. Horum interim medicamentorum atque alimentorum ufus continuabatur 3 circiter feptimanarum fpatio, ut feni hoc tempore priftinæ corporis vires redierint. Laxans adhuc ægroto ex rheo cum fale medio præfcripfi, huic dein vinum quoddam medicatum ex rad. roborantibus, cort. peruv., rad. rhei atque fale medio compofitum fubjunxi, bis de die Unc. ij. fumendæ quo usque continuavit, denec vulnus 13 feptimanarum fpatio penitus glutinatum fuerit. Quod fi nunc pulveris corticis peruviani quantitatem, qua ægrotus utebatur, notamus illa ultra duas libras afcendit, nullum quidem moleftum fymptoma ægrotus expertus eft, quod quidem auctores de frequenti hujus remedii ufu divulgare folent. Felix hujus morbi eventus non tantum remediis fed & follicitæ curæ Clementiffimi atque Benigniffimi Domini de fervi fui falute tribuendus eft. Salvum atque fofpitem centenarium hunc fenem dimifi, per litteras dein de ætate ejusque vitæ infelici fine ab Illuftriffimo Comite Mæcenati optimo certior factus fum, quod centefimum jam fextum annum fuperaverit, quum curæ fubmitterem, decimo dein anno, quum domus fcalam defcenderet, feftigio pes fallebatur, atque maximo impetu pronus in terram cadebat a quo altero die fuum debitum quoque naturæ perfolvit.

CASUS III.

Anno 1756. die 14. Julii pueri 14 ætatis inter ludendum crus dextrum cum pede extremo gravi vulnere a procidente vanno, quo cereviſiarii utuntur, affligitur, ut inde omnis tibiæ cutis dilaceraretur atque tendines muſculorum flexorum pedes nudi apparuerint. Dom. Paulson Chirurgus aulicus, Vir artis ſuæ peritiſſimus, cujus viri curæ puer commiſſus erat ab AUGUSTISSIMÆ MAJESTATIS hoc tempore Cubiculario Illustrissimo Comite Scheremeteff deligationem præſente Experientissimo atque Excellentissimo Viro Kaau Boerhaave inſtituit, poſtea quoque V. S. Unc. vj. inſtituit.

Altero die Dom. Paulson ſingulari, qua me dignatus eſt amicitia rogavit, ut curæ hujus juvenis quoque intereſſem. Soluto itaque faſciarum apparatu pedem extremum gangræna affectum atque uno loco ſphacelo jam corruptum eſſe vidimus. Cutem interim, quæ a partibus ſoluta adhuc pendebat abſcidimus atque ſphacelatæ parti ſcalpellum admovimus, impoſito deſuper ſtatim fomento putredini iniquo, reliquam autem vulneris partem convenientibus remediis deligavimus. Sanguinis unc. iv. adhuc privare puerum conſultum duximus ſimulquoque pulverem chinæ ſingulis duabus horis ſcr. j. aſſumere debuit ægrotus. Propter calidiorem autem cœli temperiem bis de die vulneris cura habebatur, ut omnis putredinis cauſa arceretur, atque eo citius purum redderetur vulnus. Annuit noſtro labori benigna fortuna dum 5 dierum intervallo transacto vulnus jam egregie rubere naturaliter ſentire ſicque omnia puritatis ſigna in illo percipere licuit. Puer hic per omne hoc tempus pulvere corticis chinæ utebatur, accurate interim obſervata diæta vulnus 6 ſeptimanarum ſpatio penitus glutinatum erat absque ulla in incidendo moleſtia.

CASUS IV.

Anno 1757. die 28. Auguſti cubiculi virginis pedes domus Illustrissimi Comitis Zernichef AUGUSTISSIMÆ MAJESTATIS Cubicularius poſt profligatam colicam pictonum paralyſi tangebantur. Accerſebatur ab Illustrissimo Comite Vir Experientissimus Kaau Boerhaave, qui domum curæ habebat, ut hanc virginem ſuæ curæ quoque ſubmitteret. Poſt plurimas interim inſtitutas quæſtiones, mater hujus ægrotæ & in dorſo vulnus quoque habere referebat. Quum autem ægra vulnus inſpicere recuſaret, corium vitulinum, quod ungu. alb. camphor. excepit, illi ſubmittebatur.

Altero

Altero die invita locum monſtrare debuit tribus jam locis ſphacelo corruptum deprehendimus in utrisque trochanteribus majoribus oſſium femoris atque extrema parte oſſis ſacri. Scalpello ſtatim incidebantur atque ora caryophyllorum oleo inunxi, ſuperimpoſui ungu. digeſt. cum balſ. peruv. atque tinct. ſuccini ſalina mixtum, quibus dein fomentationem ex ſpeciebus reſolv. cum ſale ammon. aqua & acet. cerev. coctum. Calorem dein conſervandi ergo cataplasma adhuc admovi ex mic. pan. herb. ſcord. & far. ſem. lini aqua & acet. cerev. coctum. Quotidie tres tantum doſes dr. ß. ponderis Chinæ Chinæ aſſumſit. Fomentum adhuc altero die præſcripſi ex herb. abſynt. marrub. alb. ment. ſcord. paratum atque ſingulis binis horis admovebatur.

Tertio die ſal medium cort. chin. adhuc addere conſultum duxit Vir Experientissimis Kaau Boerhaave, ut alvum fluxilem experiatur ægra, quem Virum ſingula deligatione peracta de ægrotæ ſtatu certiorem feci, ſingulis ternis horis dr. ß. capere debuit ægrota de pulvere, ungu. priori aliud nunc ſubſtitui ungu. digeſt. nempe cum ægypt. mixtum. Inde quoque factum eſt ut poſt crebrius applicatam fomentationem atque cataplasmatis uſum felicem ſortiebatur hucusque eventum. Quum autem dicta remedia cort. chinæ omnia renuerat, ut mortem eo citius ſibi conciliaret, diarrhœa vexabatur.

Septimo die pulv. cort. peruv. dr. vj. rhei dr. j. in xiv. doſes dr. ß. ſingulis ternis horis porrigi juſſi in aqua ubi panis decoquebatur. Suppuratio retrocedebat, quum ægra plane omnia medicamenta interna reſpueret inefficax atque inanis quoque erat externa medicina.

Die 12 prioribus locis, quibus jam corruptæ partes ablatæ fuerunt jam ſphacelus ſeſe iterum monſtravit, materiæ demum quum illi intus per medicamenta reſiſti non potuit, venis concipiebatur, inde aphthæ apparuerunt atque absque medicamentorum uſu die 16 Sept. vitam cum morte commutavit.

CASUS V.

Anno 1757. die 27. Oct. media nocte crebro ictu quidam pulſabunt januam, qua aperta introducebatur domum proprio ſanguine conſpurcatus nobilis quidam juvenis, noſtrum implorans auxilium. Ex ſomno quoque revocatus fuit Experientissimus Dom. Kaau Boerhaave ægrotum viſitandi ergo, eodem quoque tempore accerſi juſſi dexterrimum Chirurgum aulicum Dom. Paulson, ut auxiliatrices hac in re manus præſtaret. Ante omnia autem vinum calefieri juſſi ad faciem ſanguine abluendam atque vulnus a cruore purgandum. Partes cartilaginoſæ naſi a ſiniſtro latere verſus dextrum fere abſciſſæ erant cum fruſto genæ dextræ ita tamen, ut in angulo cartilaginis naſi latere dextro adhuc fir-

mæ

mæ erant. In præſentia Viri Experientissimi atque Chirurgi dicti naſo 3bus ſuturis ordinariam ſedem conciliare tentavi, partem autem genæ empl. glutinante iterum reſtitui. In nares autem turundas immiſi. Altero die mane hora 8va ægrum adii, pulſus febrilis erat, gena dextra valde tumida atque gangræna tacta. V. S. ſtatim inſtituebatur ℔. j. in corpore ſuccis pleno. Solvi paululum ſuturas atque ungu. digeſt. vulnus deligavi, fomentum deſuper ex vino & aqua paratum admovi huic demum aliud ſubſtitui ex ſpec. reſolventibus conſtans in vino & aqua coctum atque pulv. cort. peruv. præſcripſi pro doſi dr. ß. ſingulis duabus horis in ſeq. Infuſ. Thei ſumendum ℞. Herb. agrim., veron., cap. ven. ana dr. iij. flor. malv., alth., ſamb., viol., ana dr. ij. rad. fœn. excort. dr. vj. m. f. ſpec. pro potu.

Veſperi, quum ægrotum adirem inflammatio paululum remittebat atque ſuppurationis ſigna apparebant, continuavi medicamentorum uſum. Tertio dein die fere in totum ſedata inflammatione atque ſuppuratione præſente ſuturas paululum ſtrictiores feci, aſſumſit æger pulveres, fomenta quoque diligenter admovebantur.

Quarto die vulnus in gena plane purum offendimus, uſum interim medicamentorum continuavi. Quinto dein die fomenta omiſi atque pulverem cort. chinæ, deligatio quoque vulneris ſemel tantum per diem inſtituebatur.

Septimo die ſuturas omnes amovi ita ut ſpatio 18 dierum omnia ſanata atque curata fuerint.

Notandum erit, quod ad infuſum aquoſum æque ac vinoſum parandum ſumſerim unc. ij. corticis & vini albi generoſi & aquæ unc. xx., quæ per quatriduum in vaſibus detinui atque ex cortice defuſum, experimentis diſtribui, nec hoc prætermittendum, quod ex iisdem ſemper ſubjectis carnium fruſta intelligantur ubi in diverſis ſchedis litteræ præfixæ ſibi reſpondent.

Ex-

Experimenta cum carne bovina instituta.

Die 3. April unc. ij. carnis in apertum vas immisi, libero aëre exposui.
Die 6. Odor ad putredinem pronus. Superaffudi aqu. st. cort. peruv. unc. ij.
Die 7. Infusum rubrum acquisivit colorem, mucus ad fundum vasis secessit. Odor corticis peruviani.
Die 8. Odoris fere expers.
Die 9. Fœtere incipit, aquam effudi atque superaffudi massæ unc. ij. inf. vin. cort. per.
Die 11. Mucor gryseus apparuit, caro albida. Odor vini & corticis peruv.
Die 13. Infusum turbulentum. Odor vini minuitur.
Die 15. Infusum limpidum.
Die 17. Caro ad flavedinem inclinat, muci major quantitas.
Die 21. Crusta in superficie. Odor acidulus.
Die 23. Fœtere incipit.

Experimenta cum carne vitulina instituta.

Idem quoque eodem die cum unc. ij. carnis vitulinæ institui experimentum.
Die 6. Odor acidulus. Superaffudi aqu. st. cort. peruv. unc. ij.
Die 7. Infusum vin. rhen. mentitur, odor cort. peruv. Mucus infundo vasis.
Die 9. Odor acidulus.
Die 11. Fœtere incipit, aquam effudi atque superaffudi massæ unc. ij. infus. vin. cort. peruv.
Die 13. Odor vini & cort. peruv. caro albida, mucus gryseus.
Die 15. Muci major quantitas, caro magis albida.
Die 19. Odor vini minuitur.
Die 23. Vini odor plane periit. Crusta tenui superficies obducta.
Die 25. Odor acidulus.
Die 27. Fœtere incipit.

Experimenta cum carne bovina die 13. Apr. instituta.

unc. ij. Carn. unc. ij. aqu. st. cort. peruv.
Die 14. Apr. Odor corticis peruviani, infusum colore rubro.
Die 16. Infusum magis rubro colore tinctum, caro albida, odor idem.
Die 17. Odor perire incipit.
Die 19. Aqua turbulenta, crusta oleosa apparet, odoris expers.
Die 20. Odor acidulus.
Die 21. Fœtere incipit.

unc. ij. Carn. unc. ij. aqu. simpl. coctæ.
Die 14. Odor & color carnis.
Die 15. Aqua rubra, caro hinc inde albescere incipit, odor acidulus.
Die 16. Crusta oleosa in superficie.
Die 17. Aqua turbulenta.
Die 18. Fœtere incipit.

A.	B.	C.
A ſubjecto 25. circiter annorum, 22. dierum ſpatio jam de mortuo, obſtructionibus infimi ventris laborante.	A ſubjecto febre acuta demortuo, 5. dierum ſpatio defuncto, annorum circiter 30.	A ſubjecto apoplexia ſanguinea tacto, 9. dierum ſpatio defuncto, annorum 35.
Ponderabat caro unc.j.dr.vj. pulv. cort. peruv. dr. ij.	Carnis unc. ij. pulv. cort. per. dr. ij.	Carnis unc. ij. pulv. cort. per. dr. ij.
Die 2. Febr. colorem ſuum naturalem atque conſiſtentiam amiſit, aliqualem jam fœtorem de ſe dimiſit. Die 6. nullus fere fœtor ſed odor acidulus, pulvis contraxit humiditatem.	Die 2. Conſervat naturalem colorem atque conſiſtentiam, nullus fere fœtor. Die 6. Pulvis humiditatem contraxit.	Die 2. naturalis coloris vigor ſed quandam mollitiem acquirere videtur & fœtorem quendam emiſit. Die 6. Humiditas pulveris, fœtor quidam.

Situm harum partium mutavi exempto

A.	B.	C.
Die 10. cum odore acidulo fœtor. Die 11. fœtor augetur, ſuperficies quaſi lanugine obducta.	Die 10. Odor acidulus. Die 12. Acidulus fœtor, Die 16. Fœtor augetur.	Die 10. Jungitur acidulus odor. Die 12. Acidulum odorem fœtor ſuperare videtur. Die 16. Fœtor augetur, pulvis lanugine quaſi obductus.
Carn. ſimpl. unc. ij.	Carn. ſimpl. unc. ij.	Carn. ſimpl. unc. ij.
Die 24. Fœtor, caro muco obducta.	Die 4. Muco levis obducta, color naturalis, odor a naturali recedere cœpit. Die 6. Naturalis periit color, fœtere incipit.	D. 4. Muco obducta caro, naturalem colorem perdidit, odor acidulus. Die 5. Fœtere incipit.

D.	E.	F.
A ſubjecto fœminino catarrho ſuffocativo laborante, 6. dierum ſpatio mortuo, annorum 35.	A vacca 2. dierum ſpatio occiſa.	A bove eodem tempore occiſo.
Carnis unc. ij. pulv. cort. per. dr. ij.	Carnis unc. ij. pulv. cort. per. dr. ij.	Carnis unc. ij. pulv. cort. per. dr. ij.
Die 2. Naturalis periit color, quandam mollitiem atque fœtorem contraxit. Die 6. Fœtor augetur, major corticis humiditas quam in reliquis.	Die 2. Statum naturalem conſervat. Die 6. Major corticis humiditas notatur.	Die 2. Naturalem ſtatum conſervat. Die 6. Major humiditas corticis.

pulvere alteram carnium partem eo induxi.

D.	E.	F.
Die 10. Acidulus odor cum fœtore. Die 12. Fœtor acidulus, humiditas reliqua experimenta ſuperat. Die 14. Fœtor augetur, pulvis ſummam humiditatem contraxit, hinc inde mucidus.	Die 10. Acidulus odor. Die 16. Odor augetur, anguli vaſis hinc inde madidi. Die 20. Pulvis madet, caro quoque madida, acidum odorem cum fœtore ſpirat. Die 22. Fœtor augetur.	Die 10. Odor acidulus. Die 16. Odor augetur, latera quoque vaſis madida. Die 18. Pulv. volatilem edit odorem. Die 20. Odor volatilis augetur adeo penetrans qualis raphani ruſt. eſſe ſolet. Die 22. Fœtor.
Carn. ſimpl. unc. ij.	Carn. ſimpl. unc. ij.	Carn. ſimpl. unc. ij.
Die 4. Febr. Muco obducta, naturalis periit color, fœtere incipit.	Die 4. Naturalis carnis color, ſed humida redditur. Die 6. Madida caro, cui acidulus jungitur odor. Die 8. Odor augetur, naturalis color periit. Die 10. Guttæ aqueæ quaſi in ſuperficie carnis, fœtere incipit.	Die 4. Carnis naturalis color, ſed mador incipit. Die 6. Caro madida cui acidulus quoque jungitur odor. Die 8. Odor augetur naturalis, color ſucceſſive periit. Die 10. Superficies carnis guttis quaſi mucidis hinc inde notata, fœtere incipit.

A.

Carnis unc. j. dr. vj.
Infuſ. vin. cort. per. unc. ij.

Die 4. Febr. Infuſum turbulentum colore gryſeo, nullus fere odor.

Die 6. Infuſum limpidum fit, mucus gryſeus in fundo vaſis. Acidulus odor.

Die 8. Caro albeſcere incipit.

Die 12. Odor acidulus augetur, caro alba quaſi muco obducta.

Nullum notabile mutationis ſignum usque ad diem 16. Mart. cruſta quaſi alba ſuperficies infuſi obducta, odor acidulus minuitur, infuſum habet rubicundum colorem.

Die 22. Infuſum turbulentum, fœtere incipit.

Die 24. Fœtor augetur.

Carn. unc. j. dr. vj.
Infuſ. aqu. cort. per. unc. ij.

Die 4. Febr. Infuſum turbulentum colore carneo, fætor quidam.

Die 6. Infuſum limpidum, mucus albidus in fundo vaſis.

Die 10. caro albeſcere incipit, mucus ex albo in rubicundum inclinat colorem, fœtere incipit.

Die 12. Fœtor augetur.

B.

Carnis unc. ii.
Infuſ. vin. cort. per. unc. ij.

Die 4 Infuſum turbulentum colore gryſeo, nullus odor.

Die 6. Infuſum fit limpidum, mucus gryſeus in fundo vaſis. Acidulus odor.

Die 1. Caro albeſcere incipit.

Die 12. Odor acidulus augetur, caro alba.

Nullum notabile mutationis ſignum usque ad diem 14. Mart., odor acidulus minuitur, infuſum ad rubicundum colorem inclinat.

Die 22. Nullus fere odor.

Die 24. Mucor in ſuperficie notatur, quem ſeparavi, fœtor incipit.

Die 26. fœtor augetur.

Carn. unc. ij.
Infuſ. aqu. cort. per. unc. ij.

Die 4. Infuſum turbulentum colore carneo, nullus fœtor.

Die 6. Infuſum limpidum, mucus albidus in fundo vaſis.

Die 10. Odor acidulus, caro albeſcere incipit.

Die 12. Fœtere incipit.

Die 14. Fœtor augetur.

C.

Carnis unc. ij.
Infuſ. vin. cort. per. unc. ij.

Die 4. Infuſum turbulentum colore gryſeo, nullus fere odor.

Die 6. Infuſum limpidum fit, mucus gryſeus in fundo vaſis. Odor acidulus.

Die 8. caro albeſcere incipit.

Die 12. Odor acidulus augetur, caro alba.

Nullum notabile mutationis ſignum usque addicm 14. Mart. infuſum ad rubicundum inclinat colorem, odor acidulus minuitur.

Die 22. Nullus odor.

Die 24. Infuſum turbulentum, fœtor.

Die 26. Fœtor augetur.

Carnis unc. ij.
Infuſ. aqu. cort. per. unc. ij.

Die 4. Infuſum turbulentum colore carneo, fœtor quidam.

Die 6. Infuſum limpidum, mucus albidus in fundo vaſis.

Die 10. Odor acidulus, caro albeſcere incipit.

Die 12. Fœtere incipit.

Die 14. Caro flaveſcere incipit, fœtor augetur.

D.

Carn. unc. ij.
Infuſ. vin. cort. per. unc. ij.

Die 4. Febr. Infuſum turbulentum, colore gryſeo nullus fere odor.
Die 6. Infuſum limpidum fit, mucus gryſeus in fundo vaſis. Odor acidulus.
Dei 8. Caro albeſcere incipit.
Die 12. Odor acidulus augetur, caro alba.

Nullum notabile mutationis ſignum usque ad diem 16. Mart., cruſta alba obducta ſuperficies, odor acidulus minuitur.
Die 22. Infuſum turbulentum, fœtere incipit.
Die 24. fœtor augetur.

Carnis unc. ij.
Infuſ. aqu. cort. per. unc. ij.

Die 4. Infuſum turbulentum colore carneo, fœtor quidam.
Die 6. Infuſum limpidum, mucus albidus in fundo vaſis.
Die 8. Odor acidulus.
Die 10. Caro albeſcere incipit, mucus in fundo vaſis ad rubicundum inclinat colorem, fœtere incipit.
Die 12. Fætor augetur.

E.

Carn. unc. ij.
Inf. vin. cort. per. unc. ij.

Die 5. Febr. Infuſum turbulentum, colore gryſeo, nullus odor.
Die 6. Infuſum fit limpidum, mucus gryſeus in fundo vaſis Acidulus odor.
Die 8. Caro albescere incipit.
Die 12. Odor acidulus augetur, caro alba.

Nullum notabile mutationis ſignum usque ad diem 18. Mart. infuſum mucidum, odor acidulus minui videtur.
Die 20. Mucor augetur odor acidulus perire incipit.
Die 28. Infuſum turbulentum, fœtere incipit.
Die 30. Fœtor augetur.

Carnis unc. ij.
Infuſ. aqu. cort. per. unc. ij.

Die 4. Infuſum turbulentum colore carneo, nullus fœtor.
Die 6. Infuſum limpidum, mucus albidus in fundo vaſis.

Die 10. Caro albeſcere incipit, odor acidulus, muci major quantitas.
Die 16. Infuſum turbulentum, caro flaveſcere incipit jungitur fœtor.
Die 18. Fœtor augetur.

F.

Carn. unc. ij.
Infuſ. vin. cort. per. unc. ij.

Die 4. Infuſum turbulentum colore gryſeo, nullus odor.
Die 6. Infuſum fit limpidum, mucus gryſeus in fundo vaſis. Odor acidulus.
Die 8. Caro albescere incipit.
Die 12. Odor acidulus augetur, caro alba.

Nullum notabile mutationis ſignum usque ad diem 18. Mart. infuſum mucidum, odor acidulus minui videtur.
Die 20. Magis mucidum infuſum, odor acidulus minuitur.
Die 28. Infuſum turbulentum, fœtere incipit.
Die 30. Fœtor augetur.

Carnis unc. ij.
Infuſ. aqu. cort, per. unc. ij.

Die 4. Infuſum turbulentum colore carneo, nullus fœtor.
Die 6. Infuſum limpidum, mucus albidus in fundo vaſis.
Die 6. Caro albeſcere incipit, odor acidulus, mucus ex albo in rubicundum vergit colorem.
Die 16. Infuſum turbulentum, caro flaveſcere incipit, jungitur fœtor.
Die 18. Fœtor augetur.

Ex-

Experimenta cum ſanguine bovis die 15. Martii inſtituta.

Sangu. unc. ij.	Sangu. unc. ij. Infuſ. vin. cort. per. unc. ij.	Sangu. unc. ij. Inf. aqu. cort. per. unc. ij.	Sangu. unc. ij. Pulv. cortic. peruv. dr. j.
Die 16. Mart. Seri quid e ſanguine ſeceſſit.	Die 16. Potum Coffee æmulatur, in ſuperiore parte liquidum ſeparatum.	Die 16. Color potu Coffee vividior.	Die 16. Tota maſſa in inferiore parte per vas rubra apparuit, in ſuperficie atro colore.
Die 18. Seri major quantitas, odor carni ſimilis. Die 21. In ſuperficie oleoſæ partes natabant, fœtere incipit.	Die 18. Odorem vini emittit.		Die 18. In ſuperiore parte ſpuma apparuit.
	Die 24. Copia liquidi in parte ſuperiore augetur in inferiore autem in maſſam coire incipit. Die 26. In ſuperficie partes oleoſæ apparent. Die 1. Apr. Majus in fundo vaſis coagulum, odor ſuavis ſpirituoſus. Die 5. Odor ſuavis fermentans. Die 10. Odor vini minuitur. Die 12. Major partium oleoſarum copia, vinum odorem amittit. Die 16. Odor vini periit. Die 18. Odor acetum olens. Die 20. Fœtere incipit.	Die 20. Color liquidi obſcurior, odor carni ſimilis. Die 22. In ſuperiore parte oleoſæ partes, odor corticis peruv. proprius. Die 26. Odor fermentans, coagulum in fundo vaſis, in ſuperficie partes oleoſæ apparent. Die 1. Apr. Majus coagulum in fundo vaſis, odor aromaticus. Die 3. Odor mucidus. Die 5. Odor mucidus fortior uti & coagulum in fundo vaſis. 7. Odor peregrinus. 8. Fœtere incipit.	Die 20. Odor carnis tota maſſa colore purpureo nitet. Die 22. Odor corticis peruviani proprius. Die 26. Odor fermentans ſuavis. Die 28. Maſſa areſcere videtur. Die 1. Odor acidulus. Die 5. Fœtere incipit.

Expe-

Experimenta cum fanguine virginis inftituta, paule ante obftructionibus menfium laborantis die 24. Martii.

Unc. ij. Sang. Inf. vin. cort. per. unc.ij.	Unc. ij. Sangu. Infuf. aqu. cortic. per. unc. ij.	Unc. iß. Sangu. pulf. cort. peruv. dr. j.	Unc. ij. Sangu.
Die 25. In fuperficie fpuma, liquidum colore badio, odor vini.	Die 25. Spuma in fuperficie liquidi, liquidum purpureo colore, in infima parte obfcuro gaudet.	Die 25. Spuma in fuperficie, liquidum rubicundo in ima parte badio colore, coagulum in fundo vafis.	Die25. Purpureo colore fuperficies fplendet, feri quid fecesfit, coagulum colore obfcuro.
Die 27. Major liquidi pars, in fundo in masfam coire incipit.	Die 27. Major liquidi pars, poma acida olet.	Die 27. Liquidi major pars.	Die 27. Serum ad rubrum vergit colorem. Die 29. Carnem olet.
		Die 29. Odor fermentans.	Die 30. Partes oleofæ in fuperficie, fœtere incipit.
Nullum notabile mutationis fignum usque ad diem 5. Apr. Crufta mucida in fuperficie.	Nullum notabile mutationis fignum usque ad diem 1. Apr. Odor fermentans, in parte fuprema oleofæ partes, liquidum ad atrum inclinat colorem, majus coagulum.	Die 1 Apr. Odor mucidus, liquidum e vafe emiffum vinum batavum rubrum mentitur.	Die 31. Fœtor augetur, ferum effudimus pond. dr. vj. miscui cum unc. j. Infuf. aqu. cort. peruv. colorem carnis acquirit. Die 3. Apr. fpuma aderat in fuperficie, infufum colore erat carneo, inferius albida maffa odoris expers.
7. Vini odor minuitur, cruftam mucidam feparavi. 13. Odor aromaticus. 17. Odor fere nullus. 19. Fœtere incipit.	3. Odor fermentans perire incipit. 5. Odor carnem olet. 7. Fœtere incipit.	Die 3. Odor mucidus fortior, arere incipit maffa. Die 4. Maffa quafi ficca apparet atque colore rubro nitet. Die 7. Mucor totam maffam obduxit, incipit fœtere.	Nullum notabile mutationis fignum usque ad d. 13. crufta in fuperficie, carnem olet, pars fuperior infufi obfcurior Die 15. Fœtere incipit.

Expe-

Experimenta cum ſanguine fœminæ inſtituta temperamenti ſanguinei. Fœtum 9. menſium ſpatio jam alentis. Venam ſecui die 1. April. hora x^{ma} matutina.

Sang. unc. ij.
Infuſ. aqu. cort. peruv.
unc. ij.

Die 1. Apr. Hora 6ta pomeridiana, Spuma in ſuperficie, ſerum rubro colore tinctum, coagulum in fundo vaſis obſcuro colore gaudet.

Die 3. Pars ſuprema vinum batavum rubrum æmulatur, majus coagulum in fundo vaſis colore hepatico, odor ſpirituoſus.

Die 7. Odor fermentans, oleoſæ partes in lateribus vaſis.

Die 9. Cruſta incipit in ſuperficie vaſis, odor acidulus.

Die 11. Cruſta mucida, fluidum odoris fere expers.

Die 13. Fœtere incipit.

Sang. unc. ij.
Infuſ. vin. cort. peruv.
unc. ij.

Die 1. Apr. Spuma in ſuperficie, infuſum rubro colore, infima pars coagulum erat badio colore, odor vini.

Die 3. Major liquidi copia eodem colore, infima pars colore obſcuriore hepati ſimili.

Die 7. Odor vini minuitur, color coaguli potum chocoladæ cum lacte adulteratum mentitur.

Die 9. Oleoſæ partes in lateribus vaſis.

Die 11. Odor aromaticus.

Die 13. Cruſta mucida quam ſeparavi.

Dii 15. Odor aromaticus minuitur.

Die 17. Odor acidulus prodit.

Die 21. Odor mucidus.

Die 23. Fœtere incipit.

Sang. unc. j.
pulv. cort. peruv.
dr. ij.

Die 1. Apr. Cruſta ſpumoſa ſuperficies tegitur florida, coagulum rubicando colore, ſeri quid ſeceſſit.

Die 5. Odor carnis recentis, cruſta adhuc ſuperſtes atque coagulum.

Die 7. Carnis odor fortior.

Die 9. Mucidus odor.

Die 11. Mucor atque fœtere incipit.

Die

Die 1. Apr. Sanguinem ſumſi vena emiſſum fœminæ 23. circiter annorum, temperamento cholerico ſanguinei, quæ 9. quoque menſium ſpatio fœtum utero aluit hora x. matutina.

unc. ij. ſangu. unc. ij. infuſ. aqu. cort. peruv.	ſangu. unc. ij. Infuſ. vin. cort. peruv. unc. ij.	ſangu. unc. iß.
Die 1. Apr. Hora 6ta pomeridiana aperto vaſe odor ſpirituoſus nares feriit, infuſum vinum rubr. holland. æmulatur, coagulum rubicundo colore.	Die 1. Apr. Spuma in ſuperficie, liquidum potum coffee mentitur, infima pars coagulum erat colore corticis cinnamomi.	Die 1. Apr. Spuma florida in ſuperficie, ſerum viridi colore, coagulum gryſeo colore.
		Die 2. Seri quid ſeceſſit.
Die 3. Apr. Major liquidi Copia.	Die 3. Spuma in ſuperficie, major pars liquidi, odorem vini emittit.	Die 3. Seri major quantitas, odor carni ſimilis.
		Die 4. Fœtere incipit.
Die 5. Coagulum colore hepatis.	Die 5. ½ Coaguli aderat in fundo vaſis.	Die 5. Fœtor augetur ſeri ſeparati unc. ß. cum unc. ß. infuſ. vinoſ. cotr. peruv. miſcui.
		Die 6. Mucus dimidium vaſis replevit colore albido, odor vini & corticis peruviani.
Die 7. Odor fermentans, oleoſæ partes in lateribus vaſis, cruſta in ſuperficie incipit.	Die 7. Cruſta liquidi ſuperficies obducta, odor vini minuitur.	Die 7. Odor vini fortior.
		Die 8. Odor vini minuitur.
Die 9. Odor mucidus.	Die 9. Odor aromaticus oleoſæ partes in lateribus vaſis.	Die 9. Odor olei expreſſi odori ſimilis.
Die 11. Fœtere incipit.		
		Die 12. Odor olei minuitur.
		Die 13. Odor vini levis.
	Die 15. Cruſtam ſeparavi, odor aromaticus minuitur.	
	Die 16. Odor acidulus.	
	Die 19. Odor mucidus.	
		Die 20. Odor fere nullus.
	Die 21. Cruſta mucida, atque fœtere incipit.	Die 21. Fœtere incipit.